

miam. si nullus punis ppc h q non fac illud
qd licite facere no pot. q glibet iudex pot li-
cite miam fac relaxando pena. ¶ P. Judi-
cium huianum dicitur imitari iudicii dñi: si ds pe-
nitentib relaxat penam: qd no vult morte pec-
catoris: ut d Ezech. 18° qd est hoc iudex pot pe-
nitenti licite relaxare penam. ¶ P. Unicuique
licet fac qd alicui pdest et nulli nocet. si ab
soluit reu a pena pdest ei et nulli nocet. q iu-
dex licite pot reu a pena absoluere. ¶ Hoc est
qd d Deus. 13° de eo q p suadet fuisse dys-
alienis. No parcat ei oculus tu ut misera-
ris et occulteret eum: si statim inficies eum. et de
homicida d Deus. 19. Moriet nec misere-
ris ei. ¶ R dd q sicut ex dictis p duo sunt
qstum ad ppositum ptinet circa iudicem considera-
do: qd vnu est qd ipse h iudicare in accusato-
re et reu aliud aut est qd ipse no fert iudicem sen-
tenti qd ex ppa sed qd ex publica pta. Dupli-
ci qd roe impedire iudex ne reu a pena absoluere
possit. p qd ex pte accusatoris ad c ius qd
ptinet ut re punias: puta ppc aliquam iniuriam
i ipm omisssam c relaxatio no est in arbitrio alicuius
iudicis: qd glibet iudex tenet ius suu reddere
unicuique. Alio ipedit ex pte reipub. c pta
fungit ad c bonum ptinet qd malefactores pu-
niant: sed tñ qstum ad h differt in inferiores
indices et supremum iudicem. s. pncipem cui est ple-
narie pta publica commissa. iudex. n. iferior
no h pta absoluendi reu a pena qd leges a
superiori sibi ipositas. viii sup illud Job. 19. No
hres aduersu me pta illa. dic Aug. Lalē
ds dederat Pilato pta: ut eet sub cesaris
pta ne ei oio libez eet accusatum absoluere
si pnceps qd h plenaria pta i repub. si ille
q passus est iniuria: velit ea remittere: potest reu
licite absoluere: si h publice utilitati viderit n
est nocumetu. Ad pnu qd dd qd mia indi-
cis h locum i his qd arbitrio iudicis reliquit:
i qb' boni viri est ut sit diminutiu' penaz sic
pbo dic i s' ethi. i his at qd sicut determinata h
legem diuinam ul huianam no est suu mia facere.
Ad secunduz dicendu qd ds h supinam
pta iudicandi: et ad ipm ptinet qd qd h ali-
quem peccat. et id libez ei est pena remittere:
pncipe cu pco ex h pena maxie debeat qd
est ipm: no tñ remittit pena nisi h qd decet
suu bonitate qd est oolum legu radix. Ad ter-
tiu dd qd iudex si iordiate penam remittet no
cumetu inferret: et coitati cui expedit ut ma-
leficia punias ad h qd pctu niteb. viii Deus. 13.
p pena seductoris subdit: ut ois isrl audies
timeat et neqz ultra faciat qppia h rei site.

nōcēt p̄sōe cui ē illata iūria q̄ r̄cōpēsatōe; accipit p̄ quādā r̄stitutōem honoris in pena iniuriantis.

Einde ɔſide
rādū ē de his q̄ p̄tinēt ad in
iūstā accusatōeꝝ: Et circa 15
qrūt̄ quorꝫ p̄utp̄ hō accu
ſare teneat. 2° utp̄ accusa
tio ſit facienda i scriptis. 3° quō accusatio ſit
uitiōſa. 4° q̄lt̄ male accusatōes ſint puniēdi

Ad primum sic pro

cedit. Videat q̄ hō nō teneat ad accusādū.
Nullus n. excusat̄ ab ipso tē diuini p̄cepti
pp̄ p̄cepti: q̄ iā ex suo p̄ctō cōmodū repor-
taret. s̄ alig. pp̄ p̄ceptū reddunt̄ inhabiles ad
accusandū sicut excōcati: infames: et illi
q̄ sunt de maiorib⁹ criminib⁹ accusati p̄se
in oxy monstret̄. ḡ hō nō teneat ex p̄cepto dī
uino ad accusādū. **T**. Dē debitu et cari-
tate depēdet q̄ ē finis p̄cepti. vñ dī R.o. i^o
Nemini q̄c̄z debeatis nisi ut iuicē diligat̄
s̄ illō q̄ ē caritati hō dī oib⁹ maiorib⁹ et mi-
norib⁹: subditis et plati. cū ḡ subditū n̄ obēat̄
platos accusare: nec m̄ores suos maiores:
ut p̄ plā caplā pba. 2. q. 7. vñ q̄ nullus ex de-
bito teneat accusare. **T**. Nullus teneat̄
fidelitatē agē quā dī amico: q̄ nō dī alii fa-
cere q̄d sibi nō ult̄ fieri. s̄ accusare aliquem
q̄nq̄z ē fidelitatē quam q̄s dī amico: dī. n.
puer. x^o. Qui abulat fraudulentē retulat ar-
chanū: q̄ at̄ fideliſ ē celat̄ amici om̄issū. ḡ hō
nō teneat ad accusādū. **S**z ē q̄d dī Leui-
ti. s^o. Si peccauerit aia et audierit uocē iurā
tis testisq̄ fuerit q̄ ipē uidit aut sc̄i ē: n̄ iſ
idicauerit: portabit iniqtatē suā. **R**ō dī q̄
sic s̄ dictū ē: h̄ ē dīa int̄ denūciatōem et ac-
cusatōe: q̄ i denūciatōe attēdit̄ emēdatiō
frisi: i accusatōe at̄ attendit̄ punitio criminis.
pene aut̄ p̄ntis uite nō p̄ se experūt̄: q̄ non ē
ultimū retributōis tps: s̄ inq̄tūsūt̄ medi-
cinaleſ ſerētes ul̄ ad emēdatōem p̄sōe pec-
cantis: l̄ ad bonū reipub. c^o ges p̄curat̄ p̄ pu-
nitōem peccatiū q̄p̄ p̄mū ſt̄edit̄ i denūciatio-
ne: ut dictū ē: ſcdm at̄ p̄p̄ pertinet ad accusa-
tōem: et iō si criminē fuerit tale q̄ v̄gat̄ i detri-
mentum reipublice tenetur homo ad accu-
sationem dummodo ſufficienter poſſit pro-
bare: quod pertinet ad officium accuſatori
puta cum peccatum alicuius vergit i multi-
tudis corruptelaz corpaleſ ſeu ſp̄ualeſ. ſi at̄ n̄
fuerit tale p̄ctū q̄ i inl̄titudine redūdet̄: vt

et si sufficiētē pbationē adhibere nō possit
nō tenet ad interpretandū accusatōem: q; ad
hoc nullas tenet: qd nō pōt debito mō pf
cere. Ad pnum ḡ dicēdū q̄ nihil phibz p
pctiū reddi aliquē ipotetez ad ea que boies
faccere tenetur: h̄c ad merēdū vitā etnā: z ad
assumēdū ecclastica sacra: nec tñ ex hoc bō
reporiat cōmoduz: qnūno deficere ab his q̄
tenent facere est gr̄uissima pena: qr̄ vnuos
act̄ sūt qdā bois pfectōes. Ad secundū
dō q̄ subditī platos suos accusare phibent
q̄ nō affecrōe caritatis fz sua prauitate vita;
ez dissimare z reprehēdere q̄rūt: yl etiam
si subditī accūare volētes fuerint criminosi
vt br̄. 2. q. 7. aliogn si fuerit als idonei ad ac
cusadū licet subditis ex caritate suos prela
tos accusare. Ad tertium dō q̄ reuelare se
creta in malū psone ē ū fidelitatē: non aut si
reuelef ppter bonū cōe qd p̄ pferēdū ē bo
no p̄uato: z iō ū bonū cōe nullū secretū licet
recipe: nec tñ oio ē secretū qd p̄ sufficiētē
testes pōt pbari.

Ad secundum sic pro

cedid. **V**ir q̄ non sit necessariū accusatōeꝝ i scriptis fieri. **S**criptura n. adiuvanta est ad subueniēdū humāne memorie circa p̄terita sed accusatio l̄ p̄stī agit. q̄ accusatio scriptu rā nō idiget. **P** 2. q 8. dī. Nullus absens accusare p̄t: nec ab aliquo accusari: s̄z scri ptura ad hoc v̄r c̄ē utilis vt absentib⁹ aligd significet: et p̄z p̄ Aug. io. de trini. q̄ in accu satōe nō ē necessaria scriptura: p̄fertim ctz̄ canō dicat: q̄ per scripta nulli⁹ accusatio su scipiaſ. **P** Sicut crīmē alicui⁹ manifesta tur p̄ accusatōem: ita p̄ denunciatiōem. sed i denunciatiōe nō ē scriptura necessaria. q̄ v̄r q̄ neq̄ ēt in accusatōe. **S**ed h̄ ē qd̄ dicis. 2. q. 8. **A**ccusatoꝝ p̄sone sine scripto nunq̄ re cipiātur. **P** dicendū q̄ sicut s̄ dictū est: q̄n in criminib⁹ p̄ modū accusatiōis agit ac cusatoꝝ ɔſtituit p̄s: ita q̄ iudex inf accusato ū eū q̄ accusat medi⁹ ɔſtituit ad examē iu sticie: in q̄ ogz q̄stum possibile ē b̄m certiu dinē pcedere. q̄r vo ea que ḡbotentius dicunt facile labunt̄ a memoria: nō posset iudici eē certū qd̄ et qualit̄ dictū fit cū dī pferre s̄nias nisi ēt in scriptis redactū. 2. iō r̄ōabilis isti entū ē vt accusatio sicut et alia q̄ in iudicio agūt redigant̄ in scriptis. **A**d primū q̄ di cendū q̄ difficile ē singula ḡba pp̄ eoz intitūdinē et varietatē retinere: cui⁹ signū ē q̄ multi eadē yba iudicētes si interrogarent̄ nō

referret ea fili: etiā pro modicū tempo: et cū modicū
ca vboꝝ differētia sensū variet: iō ēt si promo
dicū tempos dbeat iudicat sanctia, prelatio gari: expedit
ad certitudinē indicij: vt accusatio redigat
i scriptis. Ad scdm dominis quod scriptura non fo
lū nccia ē, pprofess absentia psone que signt verbi cui
ē aligd signidū: sed etiā pprofess dilatōem tempos: vt
dictū ē: et iō cū dicit canō: prescripta nullus ac
cusatio suscipiat: intelligēdū ē ab absente quod
promptā accusatōem mittat: non tempo excludit
quod cū prins fuerit nccia sit scriptura. Ad ter
tiū dicēdū quod denūciator non obligat le ad
probatū: ver nec punific si probare nequerit. et pro
pter hoc i denunciatōe non ē nccia scriptura: sed
sufficit si alijs vbo denunciet eccle quod ex offi
cio suo precēdet ad facis emēdatōem.

Ad tertiu3 sic proce

dif. Videat q; accusatio nō reddat iniusta p
pter caluniā: puaricatōem & tergiuersatōem
q; sicut dī. 2. q. 3. caluniari ē falsa crīmīa in
tēdere. s; qnq; alīg; alteri falsū crīmē obvī
ex ignorātā facti q; excusat. g; vī q; nī sp red
dat iniusta accusatio si sit caluniosa. ¶
Ibidē dī. q; puaricari ē vera crīmīa absco
dere. s; hoc nō vī eē illicitū: q; hō nō tenet
ad oīa crīmīa detegēda: vi s; dictū ē. g; vī q;
accusatio nō reddat iniusta ex puaricatiōe.
¶ Si ibidē dī: tergiuersari ē in vniuer
so ab accusatōe dīstere: s; b; ab sc̄ in iūstīcia
fieri pōt: dī. n. ibidē. Si quē penituerit crīmī
nali accusatōem & inscriptōem fecisse dī eo
qđ pbare nō potuerit: si ei cū accusato inno
cēte cōuenērit: in iūstē se ebsoluāt. g; accusa
tio nō reddit iniusta p tergiuersatōe. ¶ Bz
S; ē qđ ibidē dī. Accusatōr; temeritas trib
modis detegit: aut. n. calunianē: aut pūari
cant: aut tergiuersant. ¶ Bz dī q; sicut dē
ē: accusatio ordinat ad bonū cōe qđ intēdi
tur p cognitōem crīmīs. nul' us aut dī noce
alicui iūste vt bonū cōe p'moneat. & iō in
accusatōe duplīcī rōe cōtingit eē p'ctn. vno
mō ex eo q; ali q; iūste agit S; enī q; accusat
crīmī falsa ei iponēdo: qđ ē caluniari. alio
ex pte reipub. c' bonū p'ncipal' intēdī i ac
cusatōe dū alīg; ipedit malitiose punitōem
pcti: qđ itēz dupl'r cōtingit. vno' fraudē in ac
cusatōe adhibēdo: & b; ptinet ad puaricatiō
nē. nā puaricatōr; dī q'si varicatōr; q; adnē
saz partem adiūiat pdita cā sua. alio modo
tolitur ab accusatione desistendo: quod ē
tergiuersari. in boe enim q; desistit ab hoc
quod cēperat quasi tergūz yertere videur.

Ad primū g dō q homo nō debet ad accusatōem procedere nisi de re oīo sibi certa in qua ignorātia facti locū non habeat. nec tñ g falsū crimē alicui iponit calūniam: s; solū q ex malitia i fallā accusatōem prūpit. cōtingit. n. qñq ex animi leuitate ad accusatio nē pcedere: qr. s. aligs nimis faciliter credit quod audituit. t b temeritatis ē. aliquā aut ex iusto errore mouet aligs ad accusandū: que oīa fm prudētiā iudicis debet discerni vt n̄ prūpat eū calūniatū fuisse q ex leuitate aīl ex iusto errore i fallam accusatōem prūpit.

Ad secundū dō q nō qcungz abscondit ha criminā pūaricat. sed solū si fraudulēter abscondit ea de qbus accusatōem pponit colludēs cū reo ppas pbatoes dissimulando: t falsas accusatōes admittendo. **A**d tertīū dō q tergiversari ē ab accusatōe defi stere oīo animi accusādi deponēdo nō qli tercūq sed inordinate. n̄ sit autē aliquē ab accusatōe defistere ordinate absq vitio du pliciē. vno. si in ipo accusatōis pcessu cognoverit eē falsū id de quo accusatuit: t sic pari consensu se absoluuit accusator t reus. alio si pncips ad quē ptinet cura boni cōis qd p accusatōem itēdīf accusatōem aboleuerit.

Ad quartum sic pro cedif. **I**f q accusator q in pbatoe defec erit non teneatur ad penā talionis. Cōtingit .n. qñq aliquē ex iusto errore ad accusatio nē pcedē: in q casu iudex accusatorem absol uit: vt dī. 2. q. 3. nō g accusator q in pbatione defecerit tenet ad penā talionis. **T**. Si pe na talionis ei q iniuste accusat fit iniūgēda b erit pp̄t iniuriā i aliquē cōmissā: s; nō pp̄t iniuriā cōmissā in psonā accusati: qr. sic pn ceps nō posset hāc penā remittere: nec etiā ppter iniuriā illatā i républicā: qr. sic accusa tus nō posset eū absoluere. g pena talionis nō debet ei q i accusatōe defecerit. **T**. Si dem pcrō nō debet duplex pena: s; illō. Ns um p. Nō iudicabit de bis i idiōm. s; ille q i pbatoe deficit i currīt penā ifamie quaz et papa nō vide posse remittere s; illud Hela sy pape. Quāqz aias p pniam saluare possu mus: ifamiam tamen abolere non possu mns. nō g tenet ad penā talionis. **T**. S; hē qd Adrian⁹ papa dī. Qui n̄ pbauerit qd ob iecit: pena quā intulit ipse patia. **T**. Ben⁹ dō q sicut dīctū ē accusator in cā accusatōis cōstituit ps intēdēs ad penā accusati. ad ius dicē at ptinet vt int eos iusticie eqūlitatē cō

stituat. iusticie at eqūlitas hoc regrit vt nocu mētu qd quis alteri intētat ipē patia: fm il lud Exo. 21°. Oculū p oculo: dēte p dente. t iō iustū ē vt ille q p accu/latōem aliquē i p culū quis pene inducit: ipē et filēm penam patiat. **A**d pīmū g dō q sicut pbs dīc in 5° ethi. iusticie nō sp̄petit 3 passū simplr: qr multū differt an alige voluntarie an iuoluntarie aliū ledat. voluntario autē debet pena: s; iuoluntario debet venia: t iō qñ index cogue rit aliquē de falso accusasse nō voluntate no cēdi: s; iuoluntarie pp̄t i grātiā er iusto erro re: nō iponit pena talionis. **A**d secundū dicendū q ille q male accusat peccat t 3 p sonā accusati t 3 rempub. vii pp̄t vtrūqz pu nif. t hē qd dīct Deut. 19°. Cūq diligētis simē pscrutātes iuenerint falsū testē dīctisse 3 fratrē suū mēdaciū reddēt ei sicut fri suo facere cogitauit: qd ptinet ad iniuriā psonē. t postea q̄tū ad iniuriā reipublice subdit: t auferes malū de medio tui: vt andiētes cēti timorē habeāt. t nequaqz talia audeāt facē spālt tñ psonē accusati facit iniuriā si de fal so accuset: t iō accusatus si inocēs fuerit p̄t ei iniuriā suā remittē: maxime si nō calūnio se accusauit: s; et animi leuitate. si dō ab ac cusatōe inocētis defistat pp̄t aliquā collusione cū aduersario: facit iniuriā reipub. t b s; pōt ei remitti ab eo q accusat: s; pōt ei remit ti p̄ncipē q curā reipub. gerit. **A**d tertīū dō q penā talionis meref accusator in recō pensatōem nocumēti qd p̄mo iñferre in tētat: s; pena ifamie ei debet pp̄t maliciam ex qua calūniōe aliū accusat. t qñq qdem pncips remittit penā t nō abolet ifamia. qñq autē etiā ifamia abolere. vñ t papa pōt huiusmōi ifamia abolere. Et qd dīct papa Selaſius ifamia abolere non possum: intel ligēdū ē de ifamia facti: vel qr eam abolere aliquādo non expedit: vel ēt loquit̄ de ifamia irrogata q iudicem ciuilem sicut dīct Bratianus.

Einde cōside randū ē de peccatis que sūt ɔtra iusticiā ex parte rei. Et circa hoc querūt quatuor. p̄ vtr̄ peccet aliquis morta liter vītā negādo p̄ quā ɔdēnare. 2° vtr̄ liceat alicui se calūniōe defendere. 3° vtr̄ liceat alicui iudiū subterfugere appellādo. 4° vtr̄ liceat alicui condemnato p̄ violētiā se defendere si assit facultas.